

Sygn. akt III CZ 6/09

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosław Bączyk (przewodniczący)

SSN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie ze skargi W.U.

o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu
Apelacyjnego z dnia 21 listopada 2007 r.

w sprawie z powództwa B.T.

przeciwko W.U.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 12 lutego 2009 r.,

zażalenia pozwanej

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 2 września 2008 r., sygn. akt [...],

**uchyla zaskarżone postanowienie w punkcie 1 (pierwszym),
a w pozostałym zakresie odrzuca zażalenie.**

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 2 września 2008 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę pozwaney W.U. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 21 listopada 2007 r., którym to wyrokiem oddalona została jej apelacja od wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 23 maja 2007 r. zasądającego na rzecz powoda B.T. kwotę 614.189,52 zł z ustawowymi odsetkami tytułem naprawienia szkody mającej postać utraconych korzyści. Zaskarżonym postanowieniem Sąd odwoławczy ponadto oddalił wniosek pozwaney o zwolnienie od kosztów sądowych oraz o wstrzymanie wykonania wyroku z dnia z dnia 23 maja 2007 r. Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie, Sąd Apelacyjny stwierdził, że skarga pozwaney nie została oparta na ustawowej podstawie wznowienia (art. 410 § 1 k.p.c.). Zdaniem Sądu, okoliczności faktyczne, na które w skardze pozwana się powołała, nie mogły być ocenione jako nowe w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. Jedynie bowiem fakty, które dla strony w zakończonym już postępowaniu były „nieujawnialne”, a więc niemożliwe dla niej do wykrycia, mogą uchodzić za te, o których mowa we wskazanym art. 403 § 2 k.p.c. W sprawie skarżąca wskazała, że o chorobie powoda, powodującej jego niezdolność do pracy i prowadzenia działalności piekarniczej, a więc okoliczności mogącej - jej zdaniem - mieć wpływ na wynik sprawy, dowiedziała się ona dopiero po prawomocnym zakończeniu procesu. Tymczasem - według Sądu Apelacyjnego - powód już w pozwie podniósł, że znajduje się na rencie inwalidzkiej III grupy, co oznacza, że schorzenie powoda wskazane w skardze o wznowienie postępowania nie było okolicznością nową. Pozwana miała - zdaniem Sądu odwoławczego - obiektywną możliwość powołania się na nią w toku postępowania przed sądami obu instancji.

W zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania pozwana kwestionowała stanowisko Sądu, że fakt choroby powoda, był dla niej znany lub „ujawnialny”. Zdaniem pozwaney, to, że powód ujawnił w pozwie, iż pozostawał inwalidą III grupy w czasie, gdy został pozbawiony - jego

zdaniem - możliwości uzyskania korzyści, których zasądzenia równowartości dochodził w niniejszym procesie, nie oznacza, iż pozwana wiedziała bądź mogła dowiedzieć się o jego chorobie wykluczającej zdolność prowadzenia działalności gospodarczej. Zdaniem pozwanej, inwalidztwo III grupy oznacza jedynie lekki stopień niepełnosprawności powoda i nie świadczy o braku zdolności do wykonywania przez niego zawodu. Wiedza o inwalidztwie powoda oraz o jego chorobie zawodowej nie mogą być - według skarżącej - utożsamiane. Okoliczność ta przemawia za brakiem obiektywnej możliwości powzięcia wcześniej wiadomości o tym, że powód z uwagi na swą chorobę nie był zdolny do prowadzenia piekarni i osiągania zysków z tego tytułu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie w części zasługuje na uwzględnienie. Sąd Apelacyjny niezasadnie bowiem odrzucił skargę pozwanej o wznowienie postępowania.

Zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c., można żądać wznowienia postępowania w przypadku późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych bądź środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik zakończonej sprawy, a z których strona nie mogła w poprzednim postępowaniu skorzystać. Należało zatem ocenić, czy przesłanki wskazane w tym przepisie rzeczywiście - jak twierdzi skarżąca - w sprawie wystąpiły.

Okoliczność, że powód ze względu na rodzaj choroby, na którą cierpi, nie mógł wykonywać zawodu piekarza nie powinna budzić wątpliwości. Choć między wykonywaniem osobiście zawodu piekarza, a prowadzeniem działalności gospodarczej polegającej na produkcji wyrobów piekarniczych zachodzi różnica, nie zmienia to jednak faktu, że schorzenie strony powodowej ze względu na jego charakterystykę i nasilenie mogło mieć istotny wpływ na zdolność prowadzenia wskazanej działalności oraz jej zakres, a w konsekwencji na możliwość uzyskiwania z niej określonych korzyści majątkowych. Nie zachodzą zatem podstawy do przyjęcia, że schorzenie powoda pozostawało okolicznością obojętną dla rozstrzygnięcia zakończonej sprawy. Prowadzi to do wniosku, że jedna z dwóch zasadniczych przesłanek uzasadniających wznowienie postępowania, o której mowa w wymienionym przepisie, w sprawie występuje.

Pozostało zatem ocenić, czy zasadnie skarżąca kwestionowała prawidłowość stanowiska Sądu odwoławczego, który przyjął, że okoliczność, na którą się ona w skardze powołała, nie miała charakteru okoliczności „nowej” w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. W tym celu konieczne było wyjaśnienie, czy strona pozwana nie wiedziała o niej w czasie zakończzonego już postępowania oraz czy o istnieniu tej okoliczności nie powinna się była dowiedzieć (por. postanowienie SN z dnia 4 marca 2005 r., III CZ 134/04, niepubl.). Na tak postawione pytanie należało, biorąc pod uwagę okoliczności niniejszej sprawy, udzielić odpowiedzi przeczącej. Słusznie bowiem strona skarżąca zauważyła, że zaliczenie powoda do III grupy inwalidzkiej nie wskazywało bezpośrednio na to, iż nie mógł on wykonywać wyuczonego zawodu i prowadzić działalności w zakresie produkcji piekarniczej. Nie można zatem przyjąć, tak jak uczynił to Sąd drugiej instancji, że skarżąca posiadała wiedzę o szczegółach stanu zdrowia powoda, które mogły mieć zasadnicze znaczenie dla wyniku zakończzonego procesu. Wiedza o zaliczeniu powoda do trzeciej grupy inwalidzkiej nie przesądzała o tym, że strona pozwana miała świadomość utraty przez powoda zdolności do konkretnej aktywności zawodowej i to w określonym zakresie (por. art. 24 ust. 2 uchylonej ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin - Dz. U. Nr 40, poz. 267). Zważyć ponadto należy, że stwierdzenie powoda o zaliczeniu go do III grupy inwalidzkiej, zważywszy na szeroki zakres tego pojęcia oraz okoliczności zakończzonej sprawy, nie mogło być ocenione jako wystarczający sygnał dla strony pozwanej do podjęcia stosownej inicjatywy procesowej w celu bliższego wyjaśnienia stanu zdrowia powoda. Obiektywnie rzecz biorąc, oczekiwanie od strony skarżącej aktywności w tym zakresie w zaistniałej sytuacji nie mogłoby zatem być ocenione jako uzasadnione.

Wobec powyższego, mając na względzie, że szczegółowa informacja o chorobie powoda, mającej wpływ na jego aktywność zawodową, dotarła do strony pozwanej dopiero po zakończeniu procesu, a jednocześnie, iż wskazana w skardze nowa okoliczność może nie pozostawać bez wpływu na ostateczny wynik zakończzonej sprawy, zażalenie pozwanej w części dotyczącej odrzucenia jej skargi o wznowienie postępowania należało uwzględnić i w tym zakresie uchylić zaskarżone postanowienie Sądu odwoławczego na podstawie art. 398¹⁵

§ 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

W pozostałej części zażalenie pozwanej, jako niedopuszczalne, podlegało odrzuceniu na podstawie do art. 373 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 394¹ § 3 k.p.c. Postanowienie Sądu drugiej instancji w przedmiocie oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych oraz wstrzymania wykonania wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 23 maja 2007 r. jest niezaskarżalne. Zażalenie na postanowienie w tym przedmiocie stronie nie przysługuje, gdyż nie zalicza się ono do orzeczeń mających charakter kończących postępowanie w sprawie, o których mowa w art. 394¹ § 2 k.p.c.